

SIĞIR BESİCİLİĞİ

Siğirlerin et verimini artırmak için besi siğirciliği yapılır. Bilgili bir besicilik ile, hayvana yedirilen yem kaliteli ve ucuz ete çevrilir. Besicilikte hayvanın ırkı, yaşı, cinsiyeti, sağlığı ve görünüşü önemlidir. Besicilikte yemin ucuza mal edilmesi gerekir. Az zamanda çok et almak besicinin hedefidir. Yerli ırklarımız besicilikte pek fazla kâr getirmiyor. Bizim yerli ırklarımızın iyi besi kabiliyeti yok. Yani ne kadar iyi beslesek de canlı ağırlık artışı düşük oluyor. Ancak, yerli ırk siğirlerimizi kültür ırklarıyla melezlenirse çok iyi sonuçlar alınır. Mesela bir yerli ırkın günlük canlı ağırlık artışı ortalaması 650 gram iken, melez bir siğirin günlük canlı ağırlık artışı, ortalama 1100-1200 grama çıkabiliyor. Besiye alınan siğirler ya kapalı ahırlarda veya etrafi uygun şekilde çevrili açıkta beslenir ya da meradan yararlanarak besi yapılırlar. Bunlar bir arada da uygulanabilir.

BARINAKLAR : Besiciliği yapacağımız bölgenin iklim özelliklerine göre uygun bir barınağımız olmalı. Tabii barınak büyüklüğü de besleyeceğimiz hayvan sayısına, ahırların ölçüsüne ve yapım tekniğine uygun olmalı. Kapalı sistem, açık sistem veya yarı açık sistemlerden biri bölgenin iklim şartları da göz önüne alınarak tercih edilmelidir.

Besiye alınacak hayvanların seçimi:

1. Irk: Yerli ırkların besi kabiliyeti kültür ırklarına göre düşüktür. Buna karşılık yerli ırklar uygun zaman ve oranda beslendiklerinde karlı olabilir. Ayrıca, Şarole gibi etçi ırklar ile Holstein (Avrupa menşeli), İsviçre Esmeri gibi ırkların melezlenmesinden elde edilen yavruların et tutma kabiliyetleri daha yüksektir.

2. Yaş: Genç hayvanlar yaşlılara göre daha iyi besi tutarlar. Kültür ırkları; 1-1.5 yaşında, yerli ırklar 2 yaşında besiye alınmalıdır.

3. Cinsiyet: Erkek hayvanlar, enenmiş ve dişi hayvanlara göre daha iyi beslenirler.

4. Kondisyon: Genellikle derin, geniş, uzun gövdeli, kısa boyunlu, küçük başlı, geniş ve düz sırtlı ve uzun sağrıllı hayvanlar besi için uygundur. Buna karşılık, hastalık dışındaki sebeplerden dolayı zayıf kalmış hayvanlar da besi için tercih edilebilir. Çünkü zayıflar, besililere göre daha fazla canlı ağırlık artışı sağladığı gibi, daha ucuza alınabilmesinden dolayı ekonomik de olmaktadır. Besiye alacağımız hayvanların ırk, yaş, cinsiyet ve ağırlık yönünden aynı özellikte olması yerde tecrit edilmesi, iç ve dış parazit mücadelesi, aşılama ve koruyucu tedavilere de önem verilmelidir. Bu işler için bir veteriner hekime baş vurulmalıdır. yapacağımız beside bize kolaylıklar sağlar. Hayvanın kesime gideceği tarih, bulunduğu bölgedeki hastalıklar, nakil ve satın alındıktan sonra mevcut hayvanlardan ayrı bir Yerli hayvanlarımızın beside et tutma, yani canlı ağırlık artış kabiliyeti düşüktür. Öyleyse besiye alacağımız hayvanları seçerken bazı özelliklere dikkat etmeliyiz. Öncelikle iyi besiye gelen kültür veya melez ırklardan genç, dişleri sağlam, sağlıklı, derisi ince, parlak ve erkek hayvanları seçmeliyiz. Bunları alırken aşıları yapıldıysa aşı belgesi istenmeli, yapılmadıysa hemen aşıları yaptırılmalıdır. Ahırımıza sonradan koyacağımız hayvanları 7-10 gün ayrı bir yerde karantinada tutup, sonra hastaliksız ve sağlam olduğu tespit edilenleri kendi sürümüze katmalıyız. Bir çok bulaşıcı hastalığın sonradan alınan hayvanlarla bulaştığı unutulmamalıdır. Ahırımıza gelen hayvanların bireysel özelliklerini takip edebilmek için her birine kulak küpesi takılması, her birine ait verim kayıt defteri tutulması uygun olur. Böylece hayvanlarımızı daha iyi tanırız.

Tam Yemleme: Siğirin günlük olarak tüketileceği tane veya kesif yem miktarı önemlidir. Tam yemlemede hayvanın her 100 kilo canlı ağırlığı için 1,5-2 kilo tane veya kesif yem verilir. Bu yeme hayvanlar yavaş yavaş alıştırmalıdır. 10 gün sonra artık günlük yiyebilecekleri kadar bu yemden verilir. Böyle bir beside hayvanın önünde devamlı yem bulunur. Bu uygulamada ilk günlerde yem çok tüketiliyor gibi görünse de, sonradan hayvan ihtiyacı kadar yem tüketir, fazlasını yemez. Bu sayede hayvanlar çabucak et tutar. Tam yemleme her zaman uygulanmayabilir. Hayvanlarımız kesim çağına geldikleri zaman et fiyatları istenilen seviyede değilse, hayvanların besi durumunu muhafaza etmek için KISITLI YEMLEME

yapılır. Hayvanlara, sığır başına 1-3 kilo tane veya kesif yem verilirse buna kısıtlı yemleme denir. Bu yöntem yemlemede gerekirse uygulanabilecek bir metottur.

MERADA BESLEME VE SEMİRTME : Hayvanlar kış kuru ot, saman, yonca gibi kaba yemlerle geçirirler. Bunun yanında tane veya kesif yem de verilir. Meranın geniş ve ot çeşidi bakımından zengin olduğu bölgelerde ilkbahar ve yazın merada otlatma yapılır. Eğer hayvanlar iyi beslenemiyorsa mera besisine ilave olarak kesif yem verilir. Daha sonra 60-90 gün kadar tam yemleme yapılarak, hayvanların semirmesi sağlanır. Böylece son besi durumuna ulaşılmış olur.

Merada Beslemenin Faydaları: Kesif yem gideri azdır, besi ucuza mal olur. Hayvanın gübresi dışarıda kalır, taşıma ve işçilik masrafı olmaz.

Merada Beslemenin Sakıncaları: Sığırlar daha geç besi alırlar. Et kalitesi düşük olur (eğer mera ot bakımından zayıf ve kalitesiz ise). Yazın sıcak ve sinekten dolayı ağırlık artışı yavaşlar. Hayvanlar daha geç elden çıkarılabilir.

Besiye alınacak hayvanlar ilk önce iç ve dış parazitlerden arındırılmalıdır. Hiçbir hastalık taşımamalıdır. Sağlığı yerinde olmayan sığırlar ile yapılacak besi kârlı olmaz. Hayvanların parazitler ve diğer hastalıklarla mücadele ve tedavilerinde mutlaka veteriner hekimlerle işbirliği yapılmalıdır.

BESİ SİĞİRLARININ YEMLENMESİ :Besi sığırları ya ferdi (tek tek) ya da topluca (grup olarak) yemlenirler. Günde iki veya üç kez yemleme yapılır. İlk yemleme sabah erken, son yemleme ise karanlık çökmeden önce yapılmalıdır. Üç yemleme yapılacaksa ikincisi öğlen üzeri yapılmalıdır. Yemlemeler devamlı olarak daha önce belirlenmiş ve eşit aralıklı yemleme saatlerinde yapılmalı, bu saatleri değiştirmemelidir. Sağlıklı ve genç erkek dana ve tosunlar çok hızlı kilo alır. Bunun için yemleri protein ağırlıklı olmalıdır. Besiye alınan hayvanlara verilecek yemin içerisinde hayvanların günlük protein, enerji ve diğer temel gıda ihtiyaçlarının karşılayacak düzeyde besin maddeleri bulunmalıdır. Bunlar buğday, arpa, mısır, kepek, pamuk tohumu küspesi veya ayçiçeği küspesi, kireç taşı, tuz, vitamin ve mineral karması olabilir. Bu besin maddelerinden hangisi elde bulunuyor ise bir zooteknist ziraat mühendisi veya veteriner hekimin bilgisine müracaat edilerek bunlara göre hayvanın ihtiyacı olan yem yapılır.

SİLAJ BESİSİ :Beside esas yem mısır silajıdır. Bundan başka çayır silajı, arpa ve fiğ karışımı silajı ve diğer hasıl bitkilerin silajları da kullanılabilir. Silaj besisi oldukça ucuza mal olur.

KESİF YEM BESİSİ :Bu yöntem kesif yemin kaba yemden daha ucuz olduğu ve hayvancılık için geniş arazinin olmaması durumunda uygulanmalıdır. Bütün besi süresince yemlemede hayvanlara 1 kg civarında kuru otun yanı sıra, sadece kesif yem verilir. Besinin ileri dönemlerinde kesif yem miktarının artması, buna karşılık kaba yem miktarının sabit kalması sonucu asidoz türü sindirim bozuklukların ortaya çıkabileceği ve karaciğerin önemli ölçüde zorlanabileceği ihtimaline dikkat etmek gerekir.

TEMİZ YEM, TEMİZ SU : Besiye alınan sığırlara kokuşmuş, küflenmiş yemler verilmemelidir. İçirilen su da taze ve temiz olmalıdır. Kesif yemlerin çuvallar içerisinde muhafazasında dikkat edilecek önemli nokta, çuvalların dört-beş taneden fazla üst üste konmamasıdır. Zaman zaman yem ve su depolarımızı uygun ilaçlı sularla yıkamalıyız. Yem değişikliği gerektiğinde, değiştirilecek yem, birden değil yavaş yavaş hayvanlar alıştırlarak değiştirilmelidir.